

1922 – 2022

HAMNAR I OMBK:S REGI

Av Marianne Levander

Källor: Hans Fahlén, Leif Berg, text & foton från klubben samt Oxelösund kommun, bildarkivet

Första hamnen - Oxelöviken

- Klubben bildades på Ålö Huvud sommaren 1922. Den 12 september 1922 hade klubben sitt första medlemsmöte, klubben bestod då av 32 medlemmar varav 10 hade båt. Båtarna som medlemmarna ägde låg i framför allt Badhusviken men även Oxelöviken, Aludden, Gamla Oxelösund, Rundbryggan och Stenvik så det var gott om fritidsbåtar i området. 1923 fick man tillstånd att bygga bryggor i Oxelöviken.
- 1928 startar upprustning av bryggor vid Oxelöviken. En slip grundlades och klubben växer sakta med säkert.
- 1930 Bildas en bryggkommitté samt en krankommitté.
- 1940 Andra världskriget är i full gång och brist på bränsle gör att båtarna ligger i träda fram till våren 1946.
- 1947 firar klubben 25 år och ansluter sig till Svenska Båtunionen.
- 1951 Byggs en ny brygga i Oxelöviken med 45 båtplatser.

KARTA FRÅN 1900-TALET

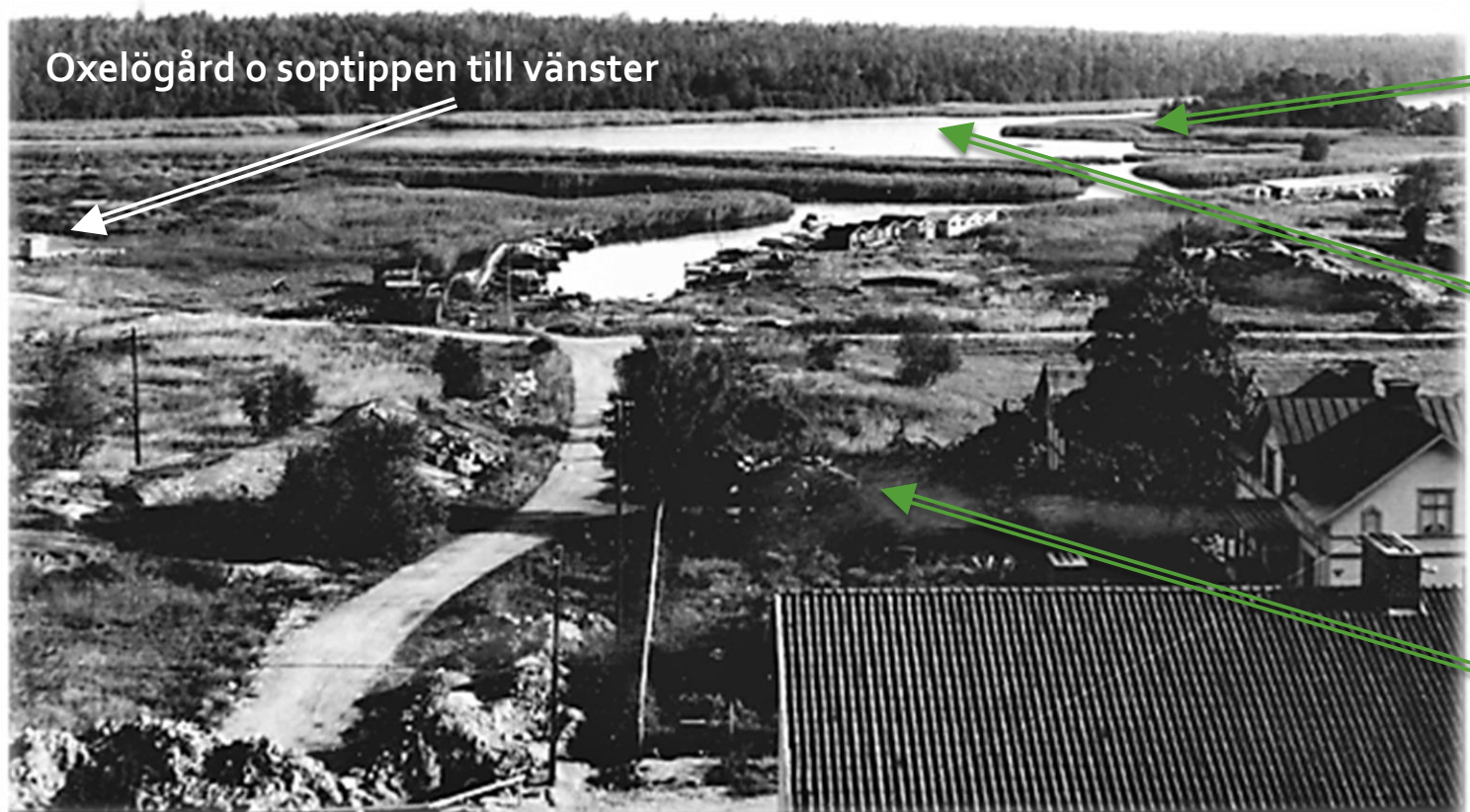
Oxelöviken innan flytt till Sandviken

Oxelöviken

Motorbåtsklubbens småbåtshamn i Oxelöviken som fick flytta till Sandviken i Gamla Oxelösund 1960, för att Oxelösunds Järnverk skulle anlägga en sötvattendamm där. Till vänster syns hus på Sjögatan och till höger Trädgårdsgatan.

Bild inre Oxelöviken

Inre delen av viken, bilden tagen 1956 från Trädgårdsgatan - Thorsgatan

Oxelöviken, efter etableringen av klubben

Den skenbart idylliska Oxelöviken, den var även orenat avloppsdike för hushållen i staden, som klubben fick lämna 1959.

Båtuppläggning Oxelöviken

Båtuppläggning Oxelöviken ca 1954

Byte av hamn

Medlemmar i Motorbåtsklubben flyttar sina båtar från Oxelöviken.

Arbetet med klubbens nya båthamn i Sandviken påbörjades 1959.

Småbåtshamnen fick flytta till Sandviken i Gamla Oxelösund 1960, för att Järnverket skulle anlägga en sötvattendamm i Oxelöviken.

Avflyttning till nya hamnen

Traktorförare Rune Wik torrsätter båtar i Oxelöviken

Bygdegården i Gamla Oxelösund

Sjövägen från Oxelöviken till Sandviken passerade man Gamla Oxelösund....

- Nuvarande bygdegården i Gamla Oxelösund byggdes som sjökrog och gästgiveri 1672 i och med att lagen om lotsplikt kom 1667.
- Allt material forslades dit via båt.
- Byggare var Mårten Lindhielm som ägde Stjärnholm. I utbyte mot byggandet fick han markegendomar.
- Lotsverksamheten började år 1683, och 1697 fanns där tre lotsar och tre lotsbiträden. På den tiden kallades bygdegården för Oxelö Krog och var vida omtalad.

Hamn nummer 2 – Sandviken 1960

- Gränges (Järnverket) expanderar och klubben får flytta på sig. Gränges hjälper klubben genom att bekosta bryggor, sjöbodar och en slip.
- En pontonmack etablerar sig vid båtklubben.
- Ålö arrenderas och blir klubbholme (se separat presentation).
- 1967 är det dags för flytt igen då Gränges vill utöka sin verksamhet i Sandviken.
- Återigen hjälper de klubben med att flytta bryggor och bygger nya sjöbodar samt ordnar med slip och kran för lyft av båtar.
- Sjöbodarna som ägts av medlemmarna i Sandviken skrivs över på klubben.

- Sandviken var ett eget litet samhälle. Här bodde lotsarna med sina familjer
- Vår första ordförande bodde i området i den Ördénska villan, troligen uppförd på 1870-talet men ombyggd på 1920-talet.
- Lotsplatsen finns nämnd från 1642 men har kanske funnits tidigare.
- Varje lots fick hålla sig med en egen båt så de kunde ta sig ut till Hävringe.
- De hade även privata båtar som de använde vid t ex fiske.

För den som vill veta mer om Sandviken och Oxelösund finns filmer att titta på, på Youtube:

- <https://www.youtube.com/watch?v=VTbACFoBGkM>
- <https://www.youtube.com/watch?v=5YMLcEFEGbk>
- <https://www.youtube.com/watch?v=lnYZbT2cfOw>
- https://www.youtube.com/watch?v=6lwl_cf6KF4
- <https://www.youtube.com/watch?v=DfkaYheOCzc>

Sandviken

Bilder från Oxelösundsarkivet – Sandviken innan OMBK flyttar dit

Bild 44 of 100

Gamla Oxelösund

Bryggor i Sandviken. Husen från vänster: Karlslund, Vita havet och Bergsro.

Fotograf: Okänd

År: 1930-talet

Bild ID: 016585

Bild 45 of 100

Gamla Oxelösund

Göta Henriksson född 1907. Mannen är okänd. I bakgrunden ser man lottsbostäderna i Sandviken.

Fotograf: Okänd

År: Okänt

Bild ID: 018284

Hamnen växer fram

*Arbetena för den nya
båthamnen påbörjades
1959.*

Pålning för bryggor och sjöbodar.

Sjöbodar på plats, därefter brygggor och muddring av hamnen där pontoner utlades

Bild 23 of 100

Fiskehamnen

Nybyggnation av fiskebodar på fiskehamnens norra del i Sandviken.

Fotograf: okänd

År: 1959-1960

Bild ID: 012396

forts. hamnbilder Sandviken

Invigning av hamnen 1963

Högtidligt och många tal i Oxelösund när motorbåtsklubben fick nya hamnen

Tyvärr, bildade inte vädrets makter någon ljus och varm ram kring det stilliga arrangemang som oxelösundsborna på onsdagskvällen fick uppleva när Oxelösunds Järnverk till Oxelösunds motorbåtsklubb överlämnade den nya småbåtshamnen vid Sandviken i Gamla Oxelösund. När de särskilt inbjudna representanter för staden, OMBK-järnverket och entreprenörer från middagen på brukskontorets mäss anlände till hamnen hängde regntunga moln över den och en sydlig råkall vind svepte in och gjorde det hela lite ogästvänligt.

En ganska stor menighet hade samlats vid småbåtshamnen där stämningen betydligt lättades upp av Guldamedshytte Bruks blåsorkester som spelade trevliga operettmelodier. Drätselchef Sven Zetterström inledde talandet och gav en återblick på utvecklingen och speciellt arbetet med planerna för den nya hamnen som ersättning för den gamla vid Oxelöviken som genom industriexpansionen måste försvinna. Han omtalade att regeringen i konselj den 28 juni kommer att besluta om den slutliga försäljningen av markområdet till Oxelösunds stad och att staden å sin sida vid kommande stadsfullmäktigesammanträde skall utge marken gratis till OMBK. Han tackade OJ och främst bruksdisponent Carl Sebardt samt intendent Hartwig Sjögren för ett utomordentligt arbete för sjösporten samt OMBK och dess styrelse för ett gott samarbete.

— Ett land som Sverige med så långa kuster och där befolkningen vid kusten har en högt utvecklad längtan till havet utgör sjön en stor dragningskraft på våra sinnen i många former, sade bruksdisponent Carl Sebardt. Båten är i detta sammanhang den väsentligaste, men

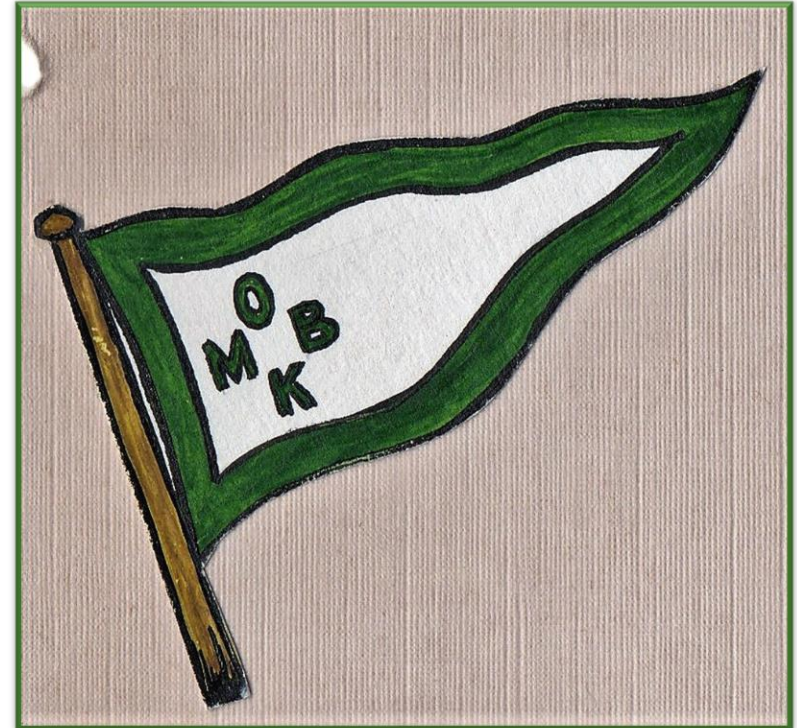
När den svenska fanan gick i topp stod från vänster OMBK-ordf. Uno Midell, bruksdisponent Carl Sebardt och stadsfullmäktigeordf. Oswald Odqvist allvarsfyllda inför det minnesrika ögonblicket.

tion, sade han. För oss i Oxelösund är sjösporten betydelsefull och idag kan vi glädja oss åt en fullgod ersättning för den numera försvunna småbåtshamnen i Oxelöviken. Här har hamnen ett utomordentligt läge till havet och en skyddad plats i en vacker omgivning och med sjöbodar som bildar ett pittoreskt inslag i bilden. Oxelösunds Järnverk har inte spart någon möda att skapa denna hamn och det tackar jag bolaget för. För OMBK innebär

dens representanter och klubbens kommitté som haft hand om uppgiften att samarbeta med bolaget i utbyggnaden. Han beklagade att framlidne ordf. Eric Sohlberg ej fick förmånen att uppleva detta ögonblick. Han slutade med att klubben ser ljus på framtiden beträffande hamnen.

Efter detta blev det en rundvandring i den stilliga småbåtshamnen och som avslutning halades flaggorna kl. 21 och ett vackert fyrverkeri satt punkt för invigningsprogrammet.

På middagen före invigningen

Torrsättning av båt i Sandviken 1963

Vy över Sandviken mot fastlandet

Pontonmacken drevs dels av Folke "Filip" Pettersson mellan 1960 – 1962, därefter Hans o Aina Sjölander, till klubbens stora glädje.

Vy över Sandviken mot Bråviken

Bild från ovan från Sandviken o G:a Oxd

1960 flyttar klubben till Sandviken och får tillgång till bl a en pontonmack.
När Gränges behöver marken får klubben flytta igen!

Avgifter 1962

- De som i Sandviken sjösätter och drar upp sina båtar med klubbens material skall för detta betala en avgift med kronor 6:- för båtar upp till 6 meters längd och 10:- för båtar över 6 meter.
- Denna avgift har tillkommit på grund av de ökade reparations- och underhållskostnader på spel, traktor och slipvagnar som finns i Sandviken.

Styrelsen vädjar till alla medlemmar:

VAR RÄDDA OM KLUBBENS MATERIAL OCH ANVÄND OCH VÅRDA DET SOM DET VORE DITT EGET!

- För transport utanför varvsområdet skall ytterligare 10:- betalas. Den som anlitar egen åkare med vagn skall för användandet av slipen varje gång betala 5:-.

Sjöbodarnas historia

I Oxelöviken och Sandviken byggde varje medlem sin egen sjöbod och ägde den.

Vid flytten till Badhusviken bestämdes att klubben skulle äga alla sjöbodar och att man istället skrev ett "Nyttjanderättsavtal" med de som hade sjöbod sedan tidigare. Avtalet gällde under 15 år. Detta gjorde man på grund av att klubben inte fick hyra ut mark till medlemmar som de själva arrenderar.

Idag äger fortfarande klubben alla sjöbodar och nyttjanderättsavtal gäller fortfarande. Det är alltid en lååång kö till sjöbodarna, de är mycket populära att hyra.

SANDVIKEN IDAG

Återigen är båtlivet hotat. Eventuellt ska en gasdepå byggas i området.

På hemsidan under rubriken "Dokument" – "100-årsjubileum" hittar du fler dokument och bilder från klubbens aktiviteter.

Vill du se fler gamla bilder rekommenderar vi Oxelösunds bildarkiv på nätet. Sök på den del av Oxelösund du är intresserad av så hittar du många roliga bilder:

<https://bild.oxelosund.se/>

Tips på sökord: Hummelvik, Hummelvikaskär, Ålö, Stenvik, Badhusviken, etc.